

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KUVENDI
KOMISIONI PËR SIGURINË KOMBËTARE

Tiranë më 09.04.2021
Dokument parlamentar

RAPORT

MBI SHQYRTIMIN E DEKRETIT TË PRESIDENTIT TË REPUBLIKËS NR 12 055, DATË 26.03.2021 "PËR KTHIMIN E LIGJIT NR. 30/2021 "PËR DISA SHTESA DHE NDRYSHIME NË LIGJIN NR. 12/2018 "PËR VLERËSIMIN KALIMTAR DHE PERIODIK TË PUNONJËSVE TË POLICISË SË SHTETIT, GARDËS SË REPUBLIKËS DHE SHËRBIMIT PËR ÇËSHTJET E BRENDSHME DHE ANKESAT NË MINISTRINË E BRENDSHME, TË NDRYSHUAR"

- *Hyrje*

Komisioni për Sigurinë Kombëtare, në zbatim të nenit 86 të Rregullores së Kuvendit, në cilësinë e komisionit përgjegjës, shqyrtoi në mbledhjen e datës 09.04.2021, Dekretin e Presidentit të Republikës nr.12.055, datë 26.03.2021 "*Për kthimin e ligjit nr. 30/2021 "Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 12/2018 "Për vlerësimin kalimtar dhe periodik të punonjësve të Policisë së Shtetit, Gardës së Republikës dhe Shërbimit për Çështjet e Brendshme dhe Ankesat në Ministrinë e Brendshme", të ndryshuar*".

Relatore nga ana e komisionit për shqyrtimin e pretendimeve të ngritura në Dekretin e Presidentit për kthimin e ligjit për rishqyrtim, u caktua znj. Antoneta Dhima.

Të pranishëm për të dhënë opinionin e tyre ishin edhe përfaqësues të Ministrisë së Brendshme.

Gjithashtu për të mbrojtur argumentat e kthimit të ligjit për rishqyrtim, morën pjesë edhe përfaqësues të Presidentit të Republikës.

- *Baza ligjore e shqyrtimit të Dekretit*

Baza Ligjore mbi të cilën Komisioni për Sigurinë Kombëtare, shqyrton Dekretin e Presidentit është:

➤ *Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë, e cila në nenin 85 të saj përcakton se:*

1. Presidenti i Republikës ka të drejtë ta kthejë ligjin për rishqyrtim vetëm një herë.
2. Dekreti i Presidentit për rishqyrtimin e një ligji e humbet fuqinë, kur kundër tij votojnë shumica e të gjithë anëtarëve të Kuvendit.

➤ **Rregullorja e Kuvendit, e cila në nenin 86 të saj përcakton se:**

Neni 86

Dekreti i Presidentit të Republikës për rishqyrtim ligji

1. Kur Presidenti i Republikës, në përputhje me nenin 85 të Kushtetutës, rikthen ligjin për rishqyrtim në Kuvend, Kryetari i Kuvendit e kalon menjëherë atë për shqyrtim në komisionin përgjegjës që e ka shqyrtuar fillimisht.
2. Komisioni përgjegjës e shqyrton dekretin vetëm për çështjet e paraqitura nga Presidenti i Republikës dhe brenda 8 javëve nga data e fillimit të shqyrtimi paraqet raportin e tij. Ky raport përmban mendimin e komisionit dhe, sipas rastit, edhe propozime për nene të veçanta të ligjit

- **Arsyet e kthimit për rishqyrtim të ligjit nr 30/2021 "Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 12/2018 "Për vlerësimin kalimtar dhe periodik të punonjësve të Policisë së Shtetit, Gardës së Republikës dhe Shërbimit për Çështjet e Brendshme dhe Ankesat në Ministrinë e Brendshme", të ndryshuar"**

Presidenti i Republikës, me Dekretin nr.12.055, datë 26.03.2021 ka vendosur kthimin e ligjit nr. 30/2021 "Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 12/2018 "Për vlerësimin kalimtar dhe periodik të punonjësve të Policisë së Shtetit, Gardës së Republikës dhe Shërbimit për Çështjet e Brendshme dhe Ankesat në Ministrinë e Brendshme", të ndryshuar", me argumentat si më poshtë :

1. Ligji nr. 30/2021 "Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 12/2018 "Për vlerësimin kalimtar dhe periodik të punonjësve të Policisë së Shtetit, Gardës së Republikës dhe Shërbimit për Çështjet e Brendshme dhe Ankesat në Ministrinë e Brendshme", të ndryshuar", objekt shqyrtimi, është propozuar, prezantuar dhe shqyrtuar në kushte kur vullneti i organit ligjvënës provohet se ka qenë fiktiv dhe i paracaktuar/diktuar nga qeveria, duke shkelur kështu parimin e ndarjes dhe balancimit të pushteteve të parashikuar nga neni 7, i Kushtetutës së Shqipërisë.

Ligji nr. 30/2021, përmban vetëm një nen me efekt pezullues të procesit *vetting* në Policinë e Shtetit.

Nga shqyrtimi i praktikës parlamentare të publikuar në faqen zyrtare të Kuvendit të Shqipërisë, rezulton se ky ligj formalisht është propozim i një grupi deputetësh, depozituar në Kuvendin e Shqipërisë në datë 12.02.2021, shqyrtuar nga Komisioni për Sigurinë Kombëtare në cilësinë e Komisionit Përgjegjës në datë 02.03.2021 dhe miratuar nga Kuvendi i Shqipërisë në seancë plenare në datë 8 mars 2021.

Në Raportin e Komisionit për Sigurinë Kombëtare, të datës 02.03.2021, citohet se: *“Për të prezantuar projektligjin në komision ishin të pranishëm Zëvendësministri i Brendshëm z.Julian Hodaj dhe përfaqëues të tjerë të Ministrisë.”* Sipas Rregullores së Kuvendit kjo nuk mund dhe nuk duhet të ndodhë.

Eshtë e pakuptimtë dhe e papranueshme se si mund të prezantohet një projektligj që është nismë e deputetëve, nga përfaqësuesit e qeverisë. Mjafton ky fakt për të provuar edhe një herë se Qeveria dhe Kuvendi i Shqipërisë janë trupëzuar në një organ të vetëm, dhe ku ky i fundit (Kuvendi) ka humbur krejtësisht rolin mbikqyrës e kontrollues ndaj ekzekutivit.

Kjo situatë, faktin edhe një herë se Republika e Shqipërisë ndodhet në një situatë ku parlamentarizmi ka humbur rolin e tij. Kuvendi i Shqipërisë është kthyer realisht në një noter të qeverisë, që njehson vullnetin e kësaj të fundit dhe ku parimi i ndarjes dhe balancimit të pushteteve i parashikuar në nenin 7 të Kushtetutës, jo vetëm që nuk ekziston midis ekzekutivit dhe parlamentit, por këto dy organe në veprimtarinë e tyre kanë humbur seriozitetin për t'u kujdesur, qoftë dhe në dukje, për respektimin e këtij parimi.

2. Ligji nr. 30/2021, bie ndesh me nenin 82, të Kushtetutës, që sanksionon se:

“1. Propozimi i ligjeve, kur është rasti, duhet të shoqërohet kurdoherë me raportin që përlligj shpenzimet financiare për zbatimin e tij.

2. Asnjë projektligj joqeveritar që bën të nevojshme rritjen e shpenzimeve të buxhetit të shtetit ose që pakëson të ardhurat, nuk mund të miratohet pa marrë mendimin e Këshillit të Ministrave, i cili duhet të shprehet brenda 30 ditëve nga data e marrjes së projektligjit.

3. Në qoftë se Këshilli i Ministrave nuk shprehet brenda afatit të mësipërm, projektligji kalon për shqyrtim sipas procedurës së zakonshme.”

Siç u përmend dhe më sipër, ligji rishton një tjetër dispozitë kalimtare të numërtuar si neni 68, me këtë përmbajtje: *“Procesi i vlerësimit kalimtar të punonjësve të Policisë së Shtetit, Gardës së Republikës pezullohet deri në përfundimin e procesit të vlerësimit kalimtar të trupës së vlerësimit të punonjësve të Shërbimit për Çështjet e Brendshme dhe Ankesave.”*

Përmes këtij parashikimi, është e qartë që procesi i vlerësimit kalimtar shtyhet pa afat. Referuar elementëve që përmban në vetvete procesi *vetting*, *de facto* shtyrja në kohë, do të ketë një afat të papërcaktuar.

Mjafton që për arsye nga më të ndryshmet, si procedurale apo materiale, një anëtar i trupës së vlerësimit të punonjësve të Shërbimit për Çështjet e Brendshme dhe Ankesave, t'i zgjasë në kohë procesi i vlerësimit kalimtar të tij, për pasojë, e gjithë pjesa tjetër e trupës së Policisë së Shtetit që do të duhet t'i nënshtrohet *vetting*-ut, do të presë pambarimisht dhe procesi ndaj tyre nuk mund të fillojë.

Pikërisht ky fakt, i vendosur tashmë me ligj, nuk ka se si të prodhojë përshpejtimin e procesit *vetting*, por nga njëra anë sjellë bllokimin e tij, dhe nga ana tjetër, sjell si pasojë shtimin e kostove për buxhetin e shtetit.

Ndërkohë që, rikujtojmë se, për realizimin e vlerësimit kalimtar të punonjësve të Policisë së Shtetit, përfshirë dhe Gardën e Republikës, në momentin e miratimit të ligjit bazë nr. 12/2018, neni 68, parashikonte se:

“Dispozitë kalimtare

*Procesi i vlerësimit kalimtar të punonjësve të Policisë së Shtetit, Gardës së Republikës dhe Shërbimit për Çështjet e Brendshme dhe Ankesat **do të përfundojë brenda një periudhe prej 24 muajsh, nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.**”*

Për pasojë, efektet financiare, relativisht të larta duke patur në konsideratë pagat, por dhe nevojat infrastrukturore mbështetëse të strukturave përgjegjëse për realizimin e procesit të vlerësimit, **kanë qënë të parashikuara për periudhën 24 mujore.**

Me ndryshimet e mëpasshme ligjore (ligjin nr. 20/2019), kjo dispozitë që përcaktonte afatin maksimal të zgjatjes së procesit të vlerësimit, u shfuqizua.

Ndërkohë që, me ndryshimin tjetër, pra ndryshimin e dytë, të realizuar me ligjin nr. 74/2020, kthyer për rishqyrtim në Kuvend nga Presidenti i Republikës, **u shfuqizua edhe afati 1 vjeçar** në nenin 13, të ligjit bazë, për ushtrimin e veprimtarisë së Komisionit të Jashtëm të Vlerësimit.

Ky ndryshim u realizua bashkë me parashikimin e kryerjes së vlerësimit kalimtar paralelisht nga dy organe, si nga Shërbimi për Çështjet e Brendshme dhe Ankesat, ashtu dhe nga Komisioni i Jashtëm i Vlerësimit.

Kurse tani, me ndryshimin që propozohet me ligjin nr. 30/2021, afati për procesin e vlerësimit në fakt shtyhet pa asnjë kufizim limit kohor, ç’ka përveç problematikave të tjera të rënda që do sqarohen në vijim, **sjell dhe efekte financiare në buxhetin e shtetit.**

Në këtë mënyrë nisma propozuese e disa deputetëve të Kuvendit, në zbatim të nenit 82 të Kushtetutës,

- **jo vetëm që duhet të ishte shoqëruar me raportin mbi shpenzimet financiare për zbatimin e tij; por**
- si një projektligj që formalisht është depozituar si nismë e deputetëve, dhe që në çdo rast sjell rritje apo ndikim në shpenzimet e buxhetit të shtetit për shkak të shtyrjes në kohë të procesit të vlerësimit, **duhet të ishte shoqëruar me marrjen e mendimit të Këshillit të Ministrave.**

Kjo është kërkesë e nenit 82 të Kushtetutës, që në këtë rast është shkelur.

3. Në Relacionin shpjegues të nismës propozuese, citohet se: “*Qëllimi i këtij projekt-ndryshimi është të përmirësojë efikasitetin e procesit të vlerësimit kalimtar dhe periodik sipas parashikimeve të Ligjit 12/2018, të ndryshuar, duke pezulluar procesin e vlerësimit kalimtar të punonjësve të Policisë së Shtetit dhe Gardës së Republikës dhe duke orientuar punën e Komisionit të Jashtëm të Vettingut në përfundimin së pari të procesit të vlerësimit kalimtar dhe periodik për trupën vlerësuese të Shërbimit për Çështjet e Brendshme dhe Ankesat.*”

Se si mund të përmirësohet efikasiteti i procesit të vlerësimit kalimtar të Punonjësve të Policisë së Shtetit, ndërkohë që përmes këtij ligji ky proces pezullohet, është një tregues shumë i qartë i mungesës së seriozitetit të vlerësimit dhe propozimit të kësaj nisme.

Ky argument është jo vetëm i pabazuar dhe jo serioz, por në thelb është tërësisht një argument fiktiv. Kjo tregon qartë se në çfarë gjendjeje të papranueshme gjendet sot procesi legjislativ, ku sa më shumë i afrohet përfundimit të mandatit 4-vjeçar, aq më shumë Kuvendi i Shqipërisë po shfaq mungesë vëmendjeje dhe përkujdesjeje në procesin e vlerësimit dhe miratimit të nismave ligjvënëse, që për më tepër nuk kanë aspak lidhje me kërkesat apo nevojat e shoqërisë.

Kuvendi i Shqipërisë dhe Këshilli i Ministrave, përmes ndërhyrjeve legislative të realizuara në vitin 2019 dhe 2020, ashtu sikundër është përsëritur në arsyet e kthimit të ligjit nr. 74/2020, **nuk ka synuar asnjëherë përshtypimin e procesit vetting në polici brenda afatit ligjor**, por ndërhyri shkallë-shkallë përmes ndryshimeve ligjore, për të hequr fillimisht afatin e përfundimit të procesit për një pjesë të trupës policore; ndërsa me një ndërhyrje të dytë, hoqi krejtësisht afatin ligjor të përfundimit të procesit edhe për pjesën tjetër të trupës policore, **duke e lënë këtë proces të hapur dhe pa një afat të përfundimit të tij.**

Ndërkohë sot, përmes ligjit nr. 30/2021, në fakt, jo vetëm po e fut në tërësi procesin vetting, në vazhdim të “pezullimit” pa afat, por edhe dosjet që janë në proces vlerësimi i pezullon, duke krijuar kështu **një situatë pasigurie të rëndë juridike për gjithë subjektet që e kanë nisur këtë proces, apo që do mbeten në pritje për t’iu nënshtruar atij.**

Ky synim, për pezullimin edhe të dosjeve të nisura të vlerësimit kalimtar, del qartë nga “**shqetësimi**” i ngritur në mbledhjen e Komisionit të Sigurisë Kombëtare nga vetë ministri i Brendshëm, që sipas procesverbalit të zbardhur, është shprehur se:

*“Vetëm se nuk pashë atje, kam merak për dosjet që janë ongoing, domethënë të cilësohet që të pezullohen ato dosje që janë në proces. Domethënë, nuk e di nga ana e teknikës legislative nëse presupozohet që ato pezullohen automatikisht. Pra, nuk e di, ndoshta mund të jetë një interpretim i tillë, por **do të doja që edhe dosjet që janë në proces të pezullohen për sa i takon trupës së policisë dhe të fillohet të merren vetëm me vettingun e trupës së SHÇBA-së.**”*

Një nga problemet kryesore që sërish evidentohet edhe në këtë ligj është pikërisht situata e pasigurisë juridike që shkakton për subjektet e vlerësimit kalimtar.

Kjo problematikë shtohet edhe më shumë veçanërisht kur në praktikën parlamentare, disa herë vihet theksi se, synohet t'i lihet kohë vetes, për ta riparë nismën në tërësi.

Ka qenë Ministri i Brendshëm që në mbledhjen e Komisionit të Sigurisë është shprehur ndër të tjera se: *“Ndërkohë, t'i lëmë kohë vetes që të shikojmë të gjitha rekomandimet që vijnë nga institucione të ndryshme apo edhe nga vetë komisioni, si monitoruesi, për ta riparë në tërësi nëse duhet të ndryshojmë ndonjë gjë që ka të bëjë me të ardhmen e këtij procesi kaq të rëndësishëm.”*

Ky fakt, dhe shtyrja e vazhdueshme në kohë deri në pezullimin e dosjeve në proces, përveçse cenon sigurinë juridike, sjell gjithashtu trajtim të pabarabartë të subjekteve të ligjit në raport me ato subjekte që tashmë e kanë kaluar vlerësimin kalimtar, apo dhe të gjithë trupës policore që sipas afateve dhe procedurave që diktonte ligji bazë nr. 12/2018, u angazhuan në plotësimin e formularëve dhe dorëzimin e dokumentacionit që kërkohet.

Ky pohim i Ministrisë të Brendshëm, thënë hapur dhe qartë në mbledhjen e Komisionit të Sigurisë, jo vetëm që ka zhvlerësuar tërësisht procesin e vlerësimit në rradhët e efektivëve të Policisë së Shtetit, por e vë ligjvënësin në një situatë qesharake, kur shtyn çdo vit afatin e ligjeve që nuk zbatohen e që kanë kosto juridike, financiare e njerëzore, deri sa të gjejë zgjidhjen e duhur për të zhbërë nismën që e kanë trumbetuar e raportuar me forcë kudo në nivel kombëtar e ndërkombëtar, si “shpëtim” të forcës policore.

Ndaj, përveç shkeljeve kushtetuese që përmban ky ligj, ripërsërisim thirrjen për Kuvendin se, nëse miratohet dhe hyn në fuqi, ky ndryshim do të sjellë pasoja të rënda në drejtim të stabilitetit dhe mirëfunksionimit të trupave policore.

Ky ndryshim do të rrisë pasigurinë e trupave policore dhe rrjedhimisht, pasoja e pritshme negative do të jetë ulja e efektivitetit të tyre në punën e përditshme, nën presionin e vazhdueshëm dhe pa afat për t'iu nënshtruar vlerësimit kalimtar.

Ndërkohë që nga ana tjetër, vlerësimi i drejtuesve të lartë është një proces që duhet të kishte përfunduar tashmë për shkak edhe të numrit të kufizuar të tyre, ky vlerësim propozohet të shtyhet pa asnjë kufi kohor. Kjo nismë ngjan më shumë me një lehtësi apo favor që krijohet për drejtuesit e lartë aktualë të Policisë së Shtetit, në kundërshtim me vetë qëllimin e nismës ligjore për të siguruar institucione të forta e të besueshme, me profesionistë me integritet.

Të njëjtat gjetje dhe vlerësime Presidenti i Republikës i ka shprehur edhe në Dekretin nr.11536, datë 08.07.2020, kur ka arsyetuar kthimin e ligjit nr. 74/2020.

Ky pezullim i procesit, përveçse nuk është në përputhje me qëllimin e ligjit bazë nr. 12/2018, që u miratua si nevojë e një reforme prioritare në Policinë e Shtetit, ngjan më shumë me një “favor” që iu bë drejtuesve dhe funksionarëve aktualë të Policisë së Shtetit, për të mos kaluar në procesin e vetting– ut në këto momente, duke i kthyer ata automatikisht, të varur nga vullneti politik sot, dhe në shërbim të presionit politik nesër.

Kjo pasi heqja e afatit për përfundimin e procesit apo pezullimin tërësor të tij, krijon të gjitha premiset për mbajtjen nën presion të vazhduar të forcave policore, nëpërmjet forcës ndëshkuese të mekanizmit të vlerësimit kalimtar (*vetting-ut*).

Mospërcaktimi i kohës së mbylljes së procesit të vlerësimit kalimtar (*vetting-ut*), apo pezullimi pa afati i vet procesit krijon terren që ky vlerësimi kalimtar (*vetting-u*) të përdoret si një mekanizëm ndëshkimor apo shantazhues për gjithë strukturën policore, ç'ka mund të sjellë një situatë shqetësuese, paqëndrueshmërie dhe destabilizuese në këtë strukturë.

Veçanërisht në një kohë kur kemi hyrë në fazën e fushatës zgjedhore dhe vendi pritet t'iu nënshtrohet **zgjedhjeve të përgjithshme**, forcimi i këtij **presioni** përmes vlerësimit kalimtar (*vetting-ut*), bëhet akoma më i dëmshëm dhe i rrezikshëm për garantimin e paanësisë së forcave policore e për pasojë, tepër shqetësues.

Pezullimi i procesit dhe për pasojë, zgjatja e këtij procesi me një afat të papërcaktuar, përveç se nuk përkon me nevojën e menjëhershme që ka shteti shqiptar për një Polici Shteti që të ketë kaluar procesin e vlerësimit kalimtar (*vetting-ut*), **krijon një gjendje pasigurie të tejzgjatur për çdo punonjës subjekt i ligjit, referuar faktit nëse do ta kalojë apo jo procesin e *vetting-ut*.**

Pikërisht kjo gjendje pasigurie me afat të papërcaktuar, e kombinuar edhe me faktin që struktura që do të duhet ta realizojë procesin e *vetting-ut* është SHÇBA-ja, një strukturë në varësi direkte të një funksionari politik, **ndikon drejtpërdrejt në rezultatet dhe punën e forcave policore, të cilat do të vihen nën një situatë edhe më të shtuar pasigurie dhe tensioni. Kjo pasiguri e personelit policor ka gjithë premiset që të keqpërdoret së tepërmi në situata të veçanta, sidomos përgjatë procesit zgjedhor.**

Konkretisht, mospërcaktimi i afatit se kur përfundon procesi “*vetting*”, apo pezullimi i vet procesit në tërësi, mund të sjellë:

- a. **Rrezikun e ndikimit dhe presionit të vazhduar ndaj veprimtarisë së përditshme të forcave policore;**
- **Mund ta zgjasë kohën e qëndrimit brenda forcave policore të individëve që nuk e meritojnë të jenë pjesë e Policisë së Shtetit dhe Gardës së Republikës dhe që për shkak të profilit të tyre, janë lehtësisht të shantazhueshëm.**

Ripërsërisht edhe një herë qëndrimin që ka mbajtur Komisioni European për Demokraci përmes Ligjit (Komisioni i Venecias) **lidhur me procesin e rivlerësimit kalimtar në përgjithësi, për Shqipërinë.**

Procesi i vlerësimit kalimtar, **është një proces jo i zakonshëm**, që duhet të kryhet për arsye madhore që lidhen me interesin publik dhe për këtë arsye, mund dhe duhet të jetë vetëm një proces **rreptësisht i përkohshëm**. Kjo ka qënë dhe ideja në rivlerësimin kalimtar të

gjqtarëve dhe prokurorëve, dhe po kështu është shprehur edhe Komisioni i Venecias për këtë çështje.

Komisioni i Venecias, në datën 19 qershor 2020, në Opinionin e miratuar nr. 978/2020 për Shqipërinë “Mbi emërimin e anëtarëve të Gjykatës Kushtetuese”, si dhe në dy Opinionet e mëparshme për këtë çështje, ka ripërsëritur qëndrimin se:

*“Procesi shumë radikal i verifikimit (“vlerësimi i kualifikimit”) i të gjithë gjyqtarëve dhe prokurorëve në detyrë nga Komisioni i Pavarur i Kualifikimit i krijuar posaçërisht mund të shihet si i përshtatshëm në kontekstin shqiptar, mbi bazën e supozimit – të përhapur gjerësisht – që niveli i korrupsionit në gjyqësorin shqiptar ishte jashtëzakonisht i lartë dhe kërkonte masa urgjente dhe radikale. [...] **Sidoqoftë, Komisioni këmbënguli që vettingu mund të ishte vetëm një masë e jashtëzakonshme dhe rreptësisht e përkohshme** dhe Komisioni bëri një numër rekomandimesh në mbrojtje të këtij procesi. [...] **procesi i verifikimit duhej të ishte “rreptësisht i përkohshëm”,** që të mos ndodhte që strukturat e vettingut të zëvendësonin organet e zakonshme kushtetuese. [...] **Sidoqoftë, për Komisionin është e qartë se procesi i vetting duhet të zhvillohet sa më shpejt që të jetë e mundur, por duke siguruar një shqyrtim të drejtë të secilit rast.”***

Këto rekomandime të Komisionit të Venecias për Shqipërinë janë rekomandime që kanë trajtuar thelbin e një procesi të “rivlerësimit kalimtar”, ndaj duhet të kishin gjetur reflektim edhe në ligjin për vlerësimin kalimtar të punonjësve të Policisë së Shtetit, Gardës së Republikës dhe Shërbimit për Çështjet e Brendshme dhe Ankesat në Ministrinë e Brendshme.

Referuar gjitha sa u parashtrua sa më sipër, një ndërhyrje e Kuvendit që mund të vlerësohej e pranueshme mund të përkonte me faktin që procesi i vlerësimit kalimtar mund të pezullohej vetëm për një afat të përcaktuar 30-45 ditë, duke përfshirë periudhën para dhe pas zgjedhore, për të shmangur kështu çdo lloj mundësie mbi çdo tentativë për përdorimin e forcave policore përmes trysnisë së procesit *vetting*.

4. Edhe vetë titulli i ligjit nr. 30/2021, njësoj si ndryshimet e bëra në vitin 2020, nuk është konform rregullave të teknikës legislative.

Titulli i ligjit nr. 30/2021, reflekton sikur në ligjin nr. 12/2018 bëhen edhe shtesa, edhe ndryshime. Ndërkohë që nga përmbajtja e ligjit, bëhet vetëm një shtesë (shtohet dispozita e numërtuar 68, si dispozitë kalimtare). Pra, ligji nr. 30/2021, objekt shqyrtimi, është një ligj që bën vetëm një shtesë dhe asnjë ndryshim.

Numërimi i dispozitave të një ligji ndryshues duhet të jetë i lidhur qartë me tekstin e ligjit origjinal, me qëllim që të lehtësojnë konsolidimin dhe të mundësojnë verifikimin e gjendjes së ligjit në çdo kohë. Si rrjedhojë, numrat dhe shkronjat e një neni të shfuqizuar nuk duhet të përdoren tek nenet ndryshuese, përveçse kur i gjithë neni është ndryshuar. **Këto elementë janë tepër të rëndësishëm, pasi jo vetëm që lidhen pandashmërisht me cilësinë e ligjeve, por shmangin konfuzionin që krijohet gjatë zbatimit të tij.**

• **Argumentet ligjore kundër dekretit të Presidentit të Republikës**

Gjatë shqyrtimit të Dekretit të Presidentit të Republikës znj. Antoneta Dhima , ftoi anëtarët e komisionit të votojnë kundër dekretit duke sjell kundërargumentat si më poshtë:

1.Në lidhje me komentin e parë, shprehim mosdakordësinë për aq kohë sa kjo kërkesë ka ardhur zyrtarisht nga një grup deputetësh në ushtrim të të drejtës së tyre kushtetuese dhe në përputhje me Rregulloren e Brendshme të Kuvendit.

Institucioni i Presidentit të Republikës nuk mund të dalë në konkluzione duke supozuar për aq kohë sa ky projektligj është dorëzuar me firmë dhe përcjellë në rrugë protokollare pranë kryetarit të Kuvendit nga një grup deputetësh.

Pjesëmarrja e përfaqësuesve të Ministrisë së Brendshme si palë e interesuar dhe propozuese e ligjit bazë është në përputhje me të drejtat dhe detyrimet e parashikuara në Rregulloren e Kuvendit të Republikës së Shqipërisë dhe komentet e sjella nga përfaqësuesit e Ministrisë kanë qënë të natyrës konsultative dhe jo vendimarrëse.

Shifrat e dhëna nga Ministri i Brendshëm kanë qënë faktike dhe në shtim të argumentave të paraqitura në relacion nga grupi i deputetëve propozues.

Argumentat plotësuese të Ministrit të Brendshëm kanë qënë në përputhje dhe me raportin e vlerësimit të GRECO-s të cilët kanë vlerësuar se procesi aktual kalimtar i vettingut duhet të zëvendësohet me një mekanizëm për vlerësimin e integritetit të personelit rregullisht gjatë karrierës së tyre dhe për qëllimet e ngritjes në detyrë ndërkohë dhe të paktën vettingu kalimtar, duhet të përqëndrohet në funksionet më të ekspozuara ndaj riskut të itegritetit.

2.Në lidhje me pikën e dytë të komenteve të ardhura, sqarojmë se shpenzimet financiare në rastin konkret janë parashikuar në aktin e propozuar më parë ligjin nr. 74/2020 ndërsa në rastin konkret nuk konstatohet të ketë shpenzime financiare që të përlligjin zbatimin e tij.

Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë në nenin 82 të saj pika 1 parashikon se propozimi i projektligjit kur është rasti, duhet të shoqërohet kurdoherë me raportin që përlligj shpenzimet financiare për zbatimin e tij. Termi “kur është rasti”, nuk e bën dosdoshmërisht detyruese të ketë përlllogaritje financiare, siç është dhe rasti ku nuk ka efekte financiare shtesë në buxhetin e shtetit, ndaj dhe ky detyrim nuk aplikohet.

Po ashtu, sqarohet se ky process nuk shtyhet pa afat, përkundrazi vetë dispozita e shtuar përcakton afat, për të vepruar më tej, pikërisht afatin i cili është deri në përfundimin e procesit të vlerësimit kalimtar të trupës së vlerësimit të punonjësve të SHÇBA-së. Më tej ky pezullim bie dhe vijohet me parashikimet e dispozitave ligjore të ligjit bazë në fuqi.

Kjo shtesë synon krijimin e fokusit në strukturat e SHÇBA-së dhe vlerësimin kalimtar të tyre dhe më tej lë vend për të vijuar vlerësimi për strukturat e tjera shtetërore objekt i ligjit të vlerësimit kalimtar, dhe në këtë formë, efekti përshpejtues është evident duke vendosur fokusin vetëm në një strukturë.

Shfuqizimet e kryera në ligjin nr. 20/2019 dhe 74/2020 pikërisht siç edhe vet Presidenti i Republikës e pranon janë kryer për këtë qëllim pasi afatet e vendosura 24 muaj dhe 12 muaj kanë qënë të pamundura për tu realizuar dhe ndaj është vepruar në këtë formë nga ligjvënësi.

Në rastin konkret, Ministri i Brendshëm ka dhënë argumenta për këtë qëllim në cilësinë e institucionit që ka strukturat zbatuese dhe të vettuara nga ligji dhe jo si përfaqësues i gjithë Këshillit të Ministrave.

Neni 82 i Kushtetutës, pika 2 është keqinterpretuar nga Presidenti i Republikës, pasi ky projektligj nuk krijon rritje të shpenzimeve qeveritare dhe për më tepër siç edhe u sqarua më sipër pika 1 e nenit 82 lë hapsira për aplikim dhe jo domosdoshmërisht në çdo rast që duhet të sqarohen efektet dhe të merret mendimi.

Për më tepër, pika 3 e nenit 82, krijon hapsirën për mosdhënie përgjigje nga Këshilli i Ministrave dhe vetë Kuvendi vijon shqyrtimin e projektligjit sipas procedurës së zakonshme.

3. Në lidhje me pikën e tretë të argumentave të Presidentit të Republikës, janë argumenta të pabazuara, pasi siç është sqaruar edhe në relacion, ky ndryshim krijon një metodikë të mirëfilltë vlerësimi, e argumentuar dhe mbështetur dhe nga raporti i Vlerësimit të GRECO-s, po ashtu dhe për shkak të vonësive të theksuara ku për një periudhë gati 2 vjeçare vetëm 32 subjekte kanë përfunduar procesin e vlerësimit kalimtar.

Siguria juridike e ligjit qëndron për aq kohë sa nga ana e propozuesve dhe më tej ligjvënësit është parashikuar një periudhë pezullimi dhe jo shpërbërje e organeve të vettingut po ashtu dhe heqje e subjekteve që do të kalojnë procesin kalimtar të vlerësimit.

Presidenti i Republikës në vlerësimin e tij mbi projektligjin përdor argumenta dhe terma deri dhe në joetik në raport duke vlerësuar një nismë procedurale të rregullt të propozuar nga deputetë, si vullnet politik, pa asnjë argument faktik dhe ligjor.

Madje format e përdorura dhe argumentat e dhëna në dekretin e presidentit nuk arrijnë në asnjë moment të përligjin të drejtën e tij kushtetuese atë të përfaqësimit të unitetit të popullit duke kaluar kështu në supozime deri dhe në makinacione, citojmë këtu:

“Kjo pasi heqja e afatit për përfundimin e procesit apo pezullimin tërësor të tij, krijon të gjitha premisat për mbajtjen nën presion të vazhduar të forcave policore, nëpërmjet forcës ndëshkuese të mekanizimit të vlerësimit kalimtar”.

Kjo nuk ka sesi të ketë qëllim unitetin e popullit dhe përçimin e frymës së bashkimit, duke krijuar përcjell kështu supozime të paqëna për aq kohë sa vet ndryshimi në thelb, parashikon një unifikim të përkohshëm të detyrimit për subjektet që do të rivlerësohen, duke përmbledhur dhe ngarkuar komisionin e jashtëm vetëm në vlerësimin e njërit prej subjekteve të ligjit, më tej, do të vijohet me subjektet e tjera, pra, këtu nuk jemi para presionit të vazhdueshëm por përpara mundësisë dhe ofrimit të një qetësie ndaj subjekteve duke u garantuar në këtë formë faktin se po krijohen strukturat e profilizuara dhe të vetuara të cilat do të kenë fokus, shkallë pas shkallë dhe me një metodikë të konsoliduar të gjithë subjektet e rivlerësimit, por me rradhë dhe jo pa rend.

- ***Përfundime***

Sa më sipër, Komisioni për Sigurinë Kombëtare, me shumicën e votave të anëtarëve të pranishëm në mbledhje, votoi pro rrëzimit të Dekretit Presidentit të Republikës nr.12.055, datë 26.03.2021 "***Për kthimin e ligjit nr. 30/2021 “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 12/2018 “Për vlerësimin kalimtar dhe periodik të punonjësve të Policisë së Shtetit, Gardës së Republikës dhe Shërbimit për Çështjet e Brendshme dhe Ankesat në Ministrinë e Brendshme”, të ndryshuar***” dhe kalimin e tij seancës plenare në përputhje me nenin 85/2 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë.

Relator

Antoneta DHIMA

Kryetar

Ermonela (Fela) VALIKAJ